

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

Ляшкевич Мирослава

Студентка V курсу факультету іноземної філології

Безкорвайна Ольга

Доктор педагогічних наук, професор,

завідувач кафедри методики викладання іноземних мов

(Рівненський Державний Гуманітарний Університет, Україна, м. Рівне)

Аудіювання є дуже важливим видом мовленнєвої діяльності на початковому етапі навчання іноземної мови, адже через слухання учень вивчає інтонацію, звуки, ритм іноземної мови. Розвиток аудіативних умінь розпочинається з перших уроків [3].

У методиці простежується два шляхи навчання аудіювання. Перший шлях пропонує навчання аудіювання в процесі виконання спеціальних вправ, тобто аудіювання виступає як мета навчання, отже цим шляхом аудіювання варто навчати як виду мовленнєвої діяльності. Прихильники ж другого шляху [12; 13; 16; 17] вказують на необхідність сполучення вправ в аудіюванні з елементами говоріння, читання і письма. Процес аудіювання полягає у сприйманні звукового ряду англійського мовлення: розрізненні істотних диференціальних ознак, характерних для тих мовних явищ, які аудіюються; впізнаванні цих явищ через порівняння їх ознак з ознаками відповідних їм внутрішніх образів; розумінні висловлювань через осмислення форм, які учні чують, на основі цих образів; випереджуючому прогнозуванні (антиципації) під час слухового сприймання тексту [6, с. 96].

Наприклад: 1. Вправа на диференціацію звукової форми слова Підбирається групи слів, які відрізняються одним звуком (wrote-road; code-coat). Учні показують за допомогою сигнальних карток (або іншим способом), чи приголосний звук у наведених словах є глухим/дзвінким, голосний – відкритим/закритим, знаходиться під наголосом перший/другий склад.

2. Семантизація похідних і складних слів (agree - disagree; (to) traintrainer-training). Наприклад, учні семантизують слова в парах чи в контексті фрази.

3. Семантизація елементів у синтагмі.. (to... a play (perform)).

Учень виступає в освітньому процесі як рівноправний суб'єкт з іншими учнями і вчителем. Тому освітній процес будується таким чином, щоб учні могли виконувати певні дії з організації своєї діяльності для опанування іноземної мови.

Перед тим, як розробляти систему вправ з розвитку умінь та навичок аудіювання, викладач повинен чітко уявляти психофізіологічні механізми аудіювання [6]. Це механізм антиципації, механізм внутрішнього промовляння, механізм сегментування мовленнєвого ланцюжка, механізм оперативної пам'яті, механізм довготривалої пам'яті та механізм осмислення. Труднощі аудіювання, які зумовлені індивідуально-віковими особливостями учнів, є суб'єктивними, на відміну від труднощів об'єктивного характеру, причинених змістом і структурою

аудіотексту, а також умовами його сприймання. Увага виникає залежно від емоцій, розвивається за їх рахунок, проте в людини емоції завжди проявляються в сукупності з вольовими процесами.

Успішність аудіювання залежить від потреби учнів дізнатися щось нове, від наявності інтересу до теми повідомлення, від усвідомлення об'єктивної потреби вчитися, тобто від спрямованості на пізнавальну діяльність і мотивацію цієї діяльності. Результатом аудіювання являється розуміння і нерозуміння інформації. Говоріння та аудіювання – дві взаємозв'язані сторони усного мовлення. Використання пісень на мові, що вивчається, досить актуальне з низки причин [4].

По-перше, учні відразу заохочуються до культури країни, мову яку вивчають, так як діти цього віку, на думку психолога, особливо чуйні та сприйнятливі до чужої культури.

По-друге, при роботі з цим своєрідним лінгвокраїнознавчим матеріалом складається добра передумова для всебічного розвитку особистості учня, тому як спеціально підібрані пісні [8; 9; 10; 11] стимулюють образне мислення і формують гарний смак.

Отже, опанувати комунікативною компетенцією, не перебуваючи в країні, мова якої вивчається, завдання досить важке. Тому важливим завданням учителів є створення реальних й уявних ситуацій спілкування на уроці іноземної мови, використовуючи для цього різні методи й прийоми роботи (рольові ігри, дискусії, творчі проекти й ін). Отже, аудіювання є однією з найактуальніших тем в сучасній методиці навчання англійської мови, так як без нього неможливе мовне спілкування. Володіння аудіюванням забезпечує адекватне володіння іноземною мовою, оскільки звукова сторона є невід'ємним компонентом усіх видів мовленнєвої діяльності людини.

Література

1. Апатова Л.И, Обучение пониманию иноязычной речи на слух: дис. канд. пед. наук. Москва, 1971.
2. Безкоровайна О.В. Пріоритетні тенденції розвитку методики викладання іноземних мов та культур в контексті особистісно орієнтованого підходу. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: науковий збірник : наукові записки РДГУ. Випуск 9(52), 2014. С. 17-21.
3. Безкоровайна О.В., Ковальчук О.В. Використання методу асоціативних символів у процесі навчання іноземної мови на початковому ступені. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: науковий збірник : наукові записки РДГУ. Випуск 11(54), 2015. С. 69–72.
4. Безкоровайна О.В. Проблема виховання толерантної особистості в умовах полікультурності сучасного освітнього простору. Нова педагогічна думка. 2017. С. 85–89.
5. Безкоровайна О.В. Інноваційні підходи до організації методичної підготовки майбутнього вчителя англійської мови. Нова педагогічна думка. 2018. № 4 . С. 96–99.

6. Використання аудіо та відеоматеріалів на заняттях з іноземної мови. URI: <http://confesp.fl.kpi.ua/en/node/991>

7. Ляшкевич М., Безкоровайна О. Формування англомовної аудитивної компетенції учнів основної школи в закладах загальної середньої освіти / Фундаментальні та прикладні наукові дослідження: актуальні питання, досягнення та інновації: матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (27 березня 2020 року): збірник тез. Бердянськ: БДПУ, 2020 С. 125–126.

8. Петько Л. В. Лінгвосоціокультурний підхід у вивченні американської новорічної пісні «Jingle Bells» // Topical issues of pedagogy: Collective monograph. – Editoria di Modena, Roma, Italy. 2019. 228 p. P. 31–58.

9. Петько ЛВ. Меседжі Д. Трампа, висловлені піснею «I Will Always Love You», на інавгураційному балі Збройних сил США : тлумачення зі студентами. Педагогічний альманах: зб. наук. праць. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. Вип. 35. С. 173–179.

10. Петько Л.В. "Мій шлях" – перший танець Президента США Дональда Трампа на балу в честь інавгурації (лінгвосоціокультурний аспект навчання іноземної мови) // Topical issues of social pedagogy: Collective monograph. – CARICOM, Barbados, 2017. С. 185–204.

11. Петько Л.В. Робота над піснею в курсі англійської мови як один із засобів професійної підготовки студентів гуманітарних спеціальностей ВНЗ / Л.В.Петько // Іноземні мови. 2011. № 1 С. 44–48. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7839>

12. Турчинова Г.В. Іншомовна підготовка майбутнього вчителя природничих дисциплін у світлі концепції Нової української школи // Topical issues of pedagogy : Collective monograph. – Edizioni Magi, Roma, Italia, 2019. P. 4–30.

13. Турчинова Г.В. Мета професійної підготовки вчителів ІМ як другої фахової дисципліни. Наука і сучасність. Серія : Педагогіка, філологія : зб. наук. праць. Київ : Вид. центр НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. Том 46. С. 122–131.

14. Урахування психофізіологічних механізмів при навчанні аудіюванню. URI : http://www.rusnauka.com/33_DWS_2010/33_DWS_2010/Philologia/73699.doc.htm

15. Pet'ko L.V. Development of students' cognitive activity in foreign language teaching by using analogy method // Actual problems of globalization: Collection of scientific articles. – Midas S.A., Thessaloniki, Greece, 2016. P. 232–237.

16. Shevchenko V. William Shakespeare rose named after 'British Man of the Millennium' / V. Shevchenko, L. Pet'ko // Фундаментальні та прикладні наукові дослідження: актуальні питання, досягнення та інновації : матеріали I міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Бердянськ, 27 березня 2020 р.). - Бердянськ : БДПУ, 2020. - С. 37–44.

17. Skorokhod. D. The Language Of Flowers / D. Skorokhod, L. Pet'ko // Стратегії розвитку сучасної освіти і науки : I міжнародна наук.-практ. інтернет-конференція (м. Бердянськ, 28 лютого 2020 р.). Бердянськ : БДПУ, 2020. С. 10–16.

ЕГОЦЕНТРИЗМ ТА ЖЕРТОВНІСТЬ У ТВОРІ Г.Е. НОССАКА «ОРФЕЙ І...»

Мітракова Оксана Олегівна

аспірантка

(Бердянський державний педагогічний університет)

Міфологія була першою формою суспільної свідомості у стародавніх греків, пізнавали світ та пояснювали його явища з релігійно-фантастичної точки зору. Іншою особливістю цієї форми освоєння світу була схильність до уособлення навіть таких абстрактних понять, як справедливість, право, єдність, кохання і т.п. Грецька міфологія служила невичерпним джерелом для літератури і образотворчого мистецтва. [1]

Поетизовані у міфах навіть поняття смерті, егоїзму, егоцентризму, розлуки. На противагу їм виступають ідеї вічного життя, повернення з потойбічного світу, жертвності, абсолютного кохання та возз'єднання. Всі ці цінності можна розглянути на прикладі двох відомих античних міфів: міф про викрадення Персефони Аїдом та міф про Орфея та Еврідіку. Саме ними надихався Г.Е. Носсак при написанні твору «Орфей і...». Трактування традиційного міфу, альтернативний фінал та сюжет-гра наділяють традиційних персонажів міфу неочікуваними рисами, новими моделями поведінки. [3]

На прикладі Аїда та Орфея описано яскравий зразок протиставлення егоїзму, егоцентризму та жертвності. Поняття егоїзму та егоцентризму часто об'єднують, складають в одне. Егоцентризм відрізняється від егоїзму, що представляє собою, моральну ціннісну орієнтацію особистості і проявляється в корисливій поведінці всупереч інтересам інших людей. Егоїст може усвідомлювати цілі і цінності оточуючих, але навмисно нехтує ними; таким чином, він може і не бути егоцентричним. Егоцентрик ж може вести себе як егоїст, але не обов'язково тому, що він протиставляє свої інтереси інтересам іншого, а тому, що чужу позицію він не сприймає, будучи цілком сконцентрованим, на власних інтересах. [2.]

Аїд, здатний діяти егоцентрично, не зважає на чужі інтереси: викрадає Персефону проти її волі, забирає Еврідіку. Власний інтерес володаря потойбіччя знецінює потреби, бажання та прагнення Персефони, Еврідіки та Орфея. На противагу егоцентризму Аїда Персефона проявляє жертвність та співчуття, погоджуючись залишитись у царстві мертвих після викрадення та вимолити визволення Еврідіки у Аїда. Ідея абсолютного, ідеального кохання, втілена в історії Орфея та Еврідіки, набуває неочікуваного фіналу у творі Г.Носсака «Орфей і...». Жертвність Орфея химерно перетворюється в зраду та егоїзм, коли закоханий повертається та очікує побачити обличчя Персефони замість Еврідіки.

Г.Е. Носсак зміг перетворити традиційні міфи на історію з новим характером, наділивши античних героїв та богів неочікуваними рисами, раніше не притаманними їм. Авторська концепція міфічного створила нову систему типових образів та мотивів, новий алгоритм дій.

Література

1. Барухович В.Г. «История древнегреческой литературы».- М.: Высшая школа, 1962.- 274с.
2. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія. Практикум :Реком. МОНУ як навч. посібник для студ. ВНЗ / Т. М. Лисянська. – К :Каравела, 2009. – 224 с.
3. Носсак Г.Е. Избранное". М., "Радуга", 1982. с. 555-556.